

Accountantsverslag 2014

Accountantsverslag 2014
voor Gemeente
Schiermonnikoog

10 juni 2015

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Badweg 2, 8934 AA Leeuwarden, Postbus 321, 8901 BC Leeuwarden
T: 088 792 00 58, F: 088 792 94 27, www.pwc.nl*

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Aan de raad van de gemeente Schiermonnikoog
t.a.v. de griffier, de heer S. van der Zwaag
Postbus 20
9166 ZP SCHIERMONNIKOOG

10 juni 2015

Referentie:

Accountantsverslag met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2014

Geachte raadsleden,

Met genoegen presenteren wij u ons accountantsverslag met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2014 van gemeente Schiermonnikoog. Onze controle is uitgevoerd conform onze opdrachtbevestiging van 21 oktober 2014. Dit verslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening van gemeente Schiermonnikoog. Deze bevindingen bespreken wij graag met het ambtelijk management op 9 juni aanstaande en in de commissievergadering op xx juni aanstaande.

Ons accountantsverslag bestaat uit vier delen. In deel 1 hebben wij een overzicht opgenomen van onze kernboodschappen. In deel 2 worden de belangrijkste waarnemingen besproken die zijn voortgekomen uit onze controle. In deel 3 wordt een update gegeven over onze eerdere communicatie. Deel 4 geeft een overzicht van de ontwikkelingen die naar onze mening in de nabije toekomst voor gemeente Schiermonnikoog relevant zullen worden.

Mocht u in de tussentijd vragen hebben dan kunt u uiteraard contact met ons opnemen.

Wij willen graag van deze gelegenheid gebruikmaken om de medewerkers te bedanken voor de medewerking die we ervaren hebben tijdens onze werkzaamheden.

Met vriendelijke groet,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

C.R. Alserda AA
senior director

Managementsamenvatting

1. Onze kernboodschappen

2. Belangrijkste controlebevindingen

- 2.1 Jaarrekening geeft een getrouw en rechtmatig beeld
- 2.2 De door het college gemaakte schattingen bij het opstellen van de jaarrekening zijn in het algemeen evenwichtig
- 2.3 Een nadere analyse van uw jaarrekening
- 2.4 WNT adequaat toegelicht in de jaarrekening

3 Update over onze eerdere communicatie

- 3.1 Interne beheersing in opzet van voldoende niveau; wel enkele aandachtspunten
- 3.2 Geen aanwijzingen voor fraude

4 2015 en verder

- 4.1 In 2015 mogelijk extra last vakantiegeld
- 4.2 Inventariseer tijdig uw vennootschapsbelastingpositie (VpB)
- 4.3 De invoering van de decentralisaties brengt veel risico's met zich mee

1. Onze kernboodschappen

1. Wij hebben onze controle nagenoeg afgerond en zullen naar verwachting op xx juni aanstaande een goedkeurende controleverklaring verstrekken op de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid.
2. Wij hebben vastgesteld dat de regelgeving conform de WNT is nageleefd. De opgenomen toelichting in uw jaarrekening 2014 voldoet aan de gestelde eisen van deze wet.
3. De gemeente Schiermonnikoog heeft zich voorbereid op de decentralisaties. Inmiddels zijn de decentralisaties enkele maanden van start. In 2015 wordt verder gewerkt aan de inrichting van processen, de informatievoorziening aan de raad en de inrichting van interne controles. Belangrijkste aandachtspunten hierbij zijn de controle op de rechtmatige verstrekking van de zorg en de PGB-budgetten (inclusief vaststellen daadwerkelijke prestatielevering).
4. Wij hebben geen tekortkomingen ten aanzien van uw SiSa-bijlage geconstateerd.
5. We vragen uw aandacht voor de invoering van de Wet op de vennootschapsbelasting per 1 januari 2016. Deze wet kan grote gevolgen hebben voor uw gemeente. Het advies is om de ontwikkelingen in goed de gaten te houden en hier tijdig op in te spelen door middel van cursussen en het inventariseren van de risico's.
6. Wij zijn van mening dat het niveau van de interne beheersing van de gemeente Schiermonnikoog over het algemeen voldoende is. Wel hebben wij aandachtspunten benoemd ten aanzien van het uitvoeren van de verbijzonderde interne controles en het subsidieproces.
7. Wij vragen uw aandacht voor het proces van het opstellen van de jaarrekening. Er zijn naar aanleiding van onze controle diverse wijzigingen (zowel cijfermatig als tekstueel) doorgevoerd in uw jaarstukken om deze in overeenstemming te brengen met de regelgeving. Hierdoor is de jaarrekeningcontrole 2014 een tijdrovend proces geweest.

Openstaande punten:

- Verantwoording en controleverklaring van Wagenborg

---

2. Belangrijkste controlebevindingen

Dit onderdeel bevat de belangrijkste bevindingen die zijn voortgekomen uit onze controle en die in onze professionele oordeelsvorming van belang zijn voor degenen die toezien op de financiële verslaggeving van gemeente Schiermonnikoog

2.1 Jaarrekening geeft een getrouw en rechtmatig beeld

Wij zijn voornemens om een goedkeurende controleverklaring te verstrekken

Wij hebben onze controle van de jaarrekening 2014 van gemeente Schiermonnikoog grotendeels afgerond en zullen naar verwachting op **xx juni** aanstaande een goedkeurende controleverklaring op de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid verstrekken. Dit onder voorbehoud van goedkeuring van deze jaarrekening door het college en de raad.

Controleverschil ten aanzien van het aspect getrouwheid

In onze controle is een ongecorrigeerd controleverschil van € 26.930 geconstateerd. De omvang van dit verschil blijft binnen de door u vastgestelde goedkeuringstoleranties. Derhalve zullen wij ten aanzien van het aspect getrouwheid een goedkeurend geven.

Controleverschillen getrouwheid:	Fouten	Onzekerheden
<i>Afrekening Veiligheidsregio 2014 niet verantwoord (voordelig)</i>	€ 26.930	€ 0
Totaal	€ 26.930	€ 0
In % van de totale lasten + dotaties reserves van € 7.304.482	0,37%	0%
Goedkeuringstoleranties	1%	3%

Geen bevindingen op het aspect rechtmatigheid

Jaarlijks worden door gemeente Schiermonnikoog rechtsmatigheidsonderzoeken uitgevoerd volgens een met PwC afgestemd interne controleplan. Op basis van deze onderzoeken en de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden, concluderen wij dat de verantwoorde baten, lasten en balansmutaties van de gemeente Schiermonnikoog, behoudens bovenstaande bevinding inzake getrouwheid, tot stand zijn gekomen conform het door de raad vastgestelde normenkader en de wettelijke regels. Derhalve zullen wij ten aanzien van het aspect rechtmatigheid een goedkeurend oordeel verstrekken.

De grondslagen voor financiële verslaggeving zijn adequaat

De jaarrekening is opgesteld door het college van burgemeester en wethouders van gemeente Schiermonnikoog in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Als onderdeel van onze controle en met betrekking tot de jaarrekening hebben wij:

- de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving beoordeeld; en
- de juistheid en de volledigheid van de toelichtingen beoordeeld; en
- de geschiktheid van het gebruikte normenkader voor rechtmatigheid beoordeeld.

Wij zijn van mening dat de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling die het college van burgemeester en wethouders heeft gehanteerd bij het opstellen van de jaarrekening 2014 juist zijn toegepast en aanvaardbaar zijn.

Veel correcties naar aanleiding van de controle

Wij vragen uw aandacht voor het jaarlijkse afsluitproces van het proces van opstellen van de jaarrekening. Er zijn naar aanleiding van onze controle diverse wijzigingen (zowel cijfermatig als tekstueel) doorgevoerd in uw jaarstukken om deze in overeenstemming te brengen met de regelgeving en om zorg te dragen voor een correcte afgrenzing van vorderingen en verplichtingen. Hierdoor is de jaarrekeningcontrole 2014 een tijdrovend proces geweest.

Wijzigingen in het BBV zijn op een juiste wijze als stelselwijziging verwerkt in de jaarrekening 2014

In het accountantsverslag over 2013 is melding gemaakt van verschillende gewijzigde verslaggevingsregels in de BBV die relevant zijn voor de jaarrekening 2014 van gemeente Schiermonnikoog.

Deze wijzigingen hebben invloed op de benaming van onder andere de balansposten in uw jaarrekening, de diepgang van de vereiste toelichtingen van uw verbonden partijen en de rubricering van de balansposten materiële- en financiële vaste activa, vlottende activa, voorzieningen, vaste schulden en vlottende passiva.

Deze wijzigingen zijn, waar van toepassing, als stelselwijziging in de jaarrekening 2014 verwerkt (zie volgende paragraaf). In uw jaarrekening 2014 is een toelichting gegeven op de aard van de stelselwijziging.

Wij hebben de toepassing van deze wijzigingen beoordeeld en hebben hierbij geen materiële onjuistheden geconstateerd.

Notitie riolering leidt tot aanpassingen in voorzieningen

In november 2014 is een nieuwe notitie riolering van de Commissie BBV verschenen. Essentie van de notitie is dat de wetgever beter wil borgen dat de via rioolheffing ontvangen gelden beschikbaar blijven voor het doel waarvoor ze geheven zijn.

Zo komen de gelden van een onvoldoende voorziening groot onderhoud rioleringen en de opgehaalde gelden die per balansdatum niet zijn besteed door later investeren en uitvoeren voortaan in een voorziening. Alleen efficiency- en aanbestedingsvoordelen kunnen toegevoegd worden aan een bestemmingsreserve riolering waarover de raad vrij mag beschikken. Bestaande reserves moeten per 31-12-2014 voor zover ze niet zijn ontstaan uit bovengenoemde verschillen omgezet worden naar een voorziening. De commissie BBV adviseert drie voorzieningen:

- Voorziening groot onderhoud (art 44 lid 1c).
- Spaarbedragen voor toekomstige vervangingsinvesteringen (art 44.lid 1d).
- Voorziening voor niet bestede van derden verkregen middelen (art. 44 lid 2).

Als gevolg van deze wijziging heeft de gemeente Schiermonnikoog de bestemmingsreserve riolering omgezet naar de voorziening riolering. Dit betreft een bedrag van € 290.308.

Er zijn geen fouten en onzekerheden in de SiSa-bijlage geconstateerd

Jaarlijks is de SiSa-bijlage een onderdeel van uw jaarrekening. Via deze bijlage worden diverse rijks- en provinciale uitkeringen verantwoord. Daarmee vormt de SiSa-bijlage de basis voor afwikkeling van deze uitkeringen.

Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd met inachtneming van de specifieke instructies die door de Rijksoverheid zijn vastgelegd in de 'Nota verwachtingen accountantscontrole 2014'. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) gelden voor de SiSa andere, zwaardere, rapporteringstoleranties dan u als raad in uw controleprotocol hebt opgenomen. Dit om ministeries in staat te stellen de specifieke uitkeringen vast te kunnen stellen en de Algemene Rekenkamer van informatie te voorzien. Wij hebben bij onze controle van de SiSa-bijlage bij de jaarrekening 2014 geen afwijkingen geconstateerd.

In bijlage A.1 gaan wij nader in op de bevindingen per regeling.

Toelichting in de jaarrekening zijn juist en volledig

Wij hebben de toelichtingen in de jaarrekening beoordeeld en zijn van mening dat deze in overeenstemming zijn met hetgeen is opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

2.2 De door het college gemaakte schattingen bij het opstellen van de jaarrekening zijn in het algemeen evenwichtig

Bij het opstellen van de jaarrekening dient het college belangrijke schattingen aangaande de verslaggeving toe te passen en toe te lichten. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2014 beoordeeld en hebben geconcludeerd dat deze zijn gebaseerd op evenwichtige schattingen. De onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering.

Belangrijkste schattingen	Bevindingen		Toelichting
	2014	2013	
Materiële vaste activa	●	●	De door het college opgestelde nota afschrijvingsbeleid hebben wij gebruikt bij de toetsing van de afschrijvingen in de jaarrekening 2014. Wij kunnen instemmen met de toegepaste economische levensduur ten behoeve van de afschrijvingen.
Voorziening dubieuze debiteuren	●	●	Wij kunnen instemmen met de gemaakte inschattingen ten aanzien van de inbaarheid van de debiteuren.
Overige voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	●	●	Wij hebben geen bijzonderheden geconstateerd. Wij kunnen instemmen met de omvang van de getroffen voorzieningen.
Overige schulden en overige vorderingen bevatten enkele schattingsposten	●	●	Hierbij hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd.

Controleverschil ●	Voorzichtig ●	Evenwichtig ●	Optimistisch ●	Controleverschil ●
Aanvaardbare bandbreedte – gebaseerd op materialiteitsoverwegingen				

2.3 Een nadere analyse van uw jaarrekening

Wij hebben op hoofdlijnen de informatiewaarde van de jaarstukken beoordeeld. De jaarstukken 2014 bestaan volgens het BBV uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat hierbij uit de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen. De jaarrekening bevat de programmarekening, de balans en een toelichting op beide. Hieronder hebben wij op een aantal onderdelen van de jaarstukken onze visie opgenomen ten aanzien van de leesbaarheid en kwaliteit van het desbetreffende onderdeel.

Wettelijke eisen worden nageleefd

Als uw accountant dienen wij ingevolge artikel 213, lid 3 onder d van de Gemeentewet te vermelden of uw jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden hebben wij geen tekortkomingen of inconsistenties te melden op dit gebied.

Financiële positie lijkt stabiel, goed volgen risico's van belang

Wij hebben de financiële positie van gemeente Schiermonnikoog nader beoordeeld. Hieruit blijkt dat de verhouding eigen vermogen versus het totale vermogen van de gemeente voldoende lijkt (29%). Ondanks een stabiele financiële positie staat de gemeente bloot aan externe factoren zoals rijksbezuinigingen en de ontwikkeling van de decentralisaties. Een belangrijke graadmeter voor de financiële positie is het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen laat zien in hoeverre uw gemeente in staat is financiële tegenvallers op te vangen. In uw paragraaf weerstandsvermogen in de jaarstukken is dit nader uiteengezet en uitgesplitst in de weerstandscapaciteit en risico's waarvoor geen (dekkings)maatregelen zijn getroffen. Uw structurele weerstandscapaciteit ultimo 2014 bedraagt € 95.000 (2013: € 159.500). De risico's die Schiermonnikoog loopt zijn niet gekwantificeerd waardoor de analyse of het huidige weerstandsvermogen al dan niet toereikend is ontbreekt in de jaarstukken. Wij adviseren u, zeker gelet op de externe ontwikkelingen die op u afkomen, om de risico's nader te kwantificeren en te analyseren of het huidige weerstandsvermogen toereikend is.

Verskil tussen begroting en werkelijke realisatie

Om inzicht te geven in het voorspellend vermogen van de gemeente, geven wij in het volgende overzicht de verschillen weer zijn tussen de primaire begroting en de programmarekening 2014.

(in € 1.000)	Begroting voor wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Realisatie	Vershil
Resultaat voor bestemming	(67)	452	231	221
Mutaties reserves	5	(452)	(141)	(311)
Resultaat na bestemming	(62)	0	90	90

(tussen haakjes betreft een voordeel)

Het resultaat wordt bepaald door diverse incidentele verschillen. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de aanbiedingsbrief bij de jaarstukken.

Volledigheid van de opbrengsten toeristenbelasting

Aanvullen na ontvangst verklaring Wagenborg.

Vordering op voormalig exploitant van de jachthaven Schiermonnikoog

In de jaarrekening is een vordering van € 95.000 opgenomen op de voormalig exploitant van de jachthaven Schiermonnikoog. De exploitant is eind 2014 failliet gegaan. Er is door gemeente Schiermonnikoog een voorziening getroffen als gevolg van de te verwachten bijstelling van de aan de exploitant opgelegde voorlopige aanslagen toeristenbelasting. Er is geen voorziening getroffen voor oninbaarheid getroffen voor deze vordering. Op basis van berichtgeving van de curator kunnen wij hier mee instemmen.

2.4 WNT adequaat toegelicht in de jaarrekening

Wij hebben op grond van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) de naleving van de WNT door gemeente Schiermonnikoog gecontroleerd. De WNT is van kracht vanaf 1 januari 2013. De regelgeving is echter complex. In de loop van 2014 werd duidelijk dat de normen voor de uitvoering van de WNT niet altijd eenduidig waren. Hieraan is invulling gegeven door de publicatie van de Beleidsregels toepassing WNT (26 februari 2014) en de Regeling bezoldigingscomponenten WNT (26 februari 2014).

Bij besluit van de Minister van BZK d.d. 12 maart 2014 is besloten dat geen toezicht zal worden uitgeoefend op de naleving van de openbaarmakingsverplichting voor niet-topfunctionarissen zonder dienstbetrekking. Accountants hoeven op dit onderdeel in 2014 geen controle uit te voeren.

De WNT-verantwoording van de gemeente Schiermonnikoog is opgenomen in de toelichting van de jaarrekening. Hierbij is een toelichting opgenomen op de bezoldiging van de gemeentesecretaris en de griffier. Uit onze controle zijn geen tekortkomingen gebleken.

WNT blijft een dynamisch dossier – wijzigingen in 2015

Met ingang van 2015 is de WNT gewijzigd. Deze gewijzigde wet is algemeen bekend als 'WNT 2'. De belangrijkste wijziging ten opzichte van 2014 is dat de maximale bezoldiging voor topfunctionarissen is verlaagd naar 100% van een ministersalaris (€ 178.000). Dit was in 2014 € 230.494.

Voor topfunctionarissen die anders dan op grond van een dienstbetrekking hun werkzaamheden verrichten ('externe topfunctionarissen') gaat in 2015 op een nog nader te bepalen moment een nieuwe regeling in. Voor de eerste twaalf maanden (gemeten over een aaneengesloten periode van achttien maanden) komt het ministerie met een aparte normering. Vanaf de eerste dag van de 13e maand geldt het normale WNT-regime. Tot dat deze nieuwe regeling is ingevoerd blijft de bestaande regelgeving van 2014 van kracht: geen norm voor de eerste zes maanden (gemeten over een aaneengesloten periode van achttien maanden) maar bij overschrijding van zes maanden geldt alsnog voor de hele periode de wettelijke normering.

Wij hebben het college geadviseerd hier interne spelregels voor op te stellen, zodat aan de voorkant duidelijke kaders voor de organisatie bestaan. Daarnaast is het van belang om gedurende 2015 reeds interne controles hierop te laten uitvoeren. Dit om tijdig eventuele aandachtspunten of risico's te signaleren.

---

3 Update over onze eerdere communicatie

Tijdens onze interim-controle hebben wij de interne beheersing beoordeeld. Dit deel geeft u inzicht in de belangrijkste bevindingen.

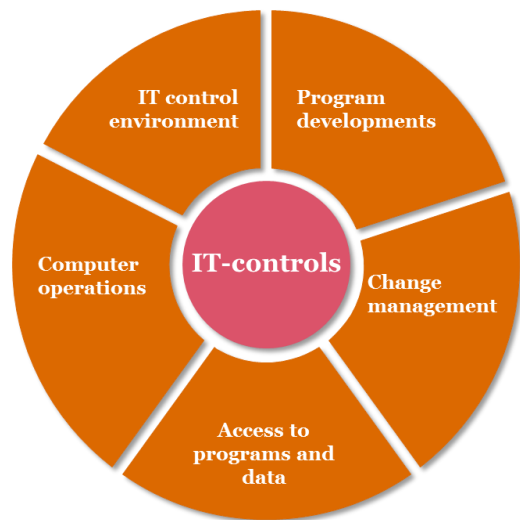
3.1 Interne beheersing in opzet van voldoende niveau; wel enkele aandachtspunten

Onze bevindingen met betrekking tot de administratieve organisatie hebben we weergegeven in onze rapportage interim-bevindingen controle 2014 van 7 januari 2015. Hieronder geven we een samenvatting van de belangrijkste aandachtspunten op het gebied van de interne beheersing die in deze rapportage zijn opgenomen.

#	Gerapporteerde aandachtspunt	Risico	Advies
1	Uitvoering verbijzonderde interne controle	Het risico bestaat dat onrechtmatigheden niet tijdig worden ontdekt.	<p>Het (tijdig) uitvoeren van verbijzonderde interne controles is een belangrijk aandachtspunt voor de (bij)sturing van de organisatie. Ten tijde van onze tussentijdse controle (november 2014) waren de interne controles nog niet voor alle processen gereed. Hierdoor is de mogelijkheid om tussentijds bij te kunnen sturen bij eventuele onrechtmatigheden beperkt.</p> <p>Wij hebben het college geadviseerd om in de planning van de interne controles over 2015 meer spreiding aan te brengen, zodat tussentijds een beter inzicht wordt verkregen in de mate waarin rechtmatig door de gemeente wordt gehandeld. Daarnaast hebben wij geadviseerd om nader aandacht te besteden aan de documentatie van de uitgevoerde interne controles.</p>
2	Subsidieproces	Het risico bestaat dat er betalingen worden verricht waarbij niet is voldaan aan de subsidievoorwaarden	Wij hebben het college geadviseerd om de procedures rondom subsidieverstrekingen dusdanig in te richten dat alleen betaalopdrachten worden uitgevoerd indien daarvoor een geautoriseerde subsidiebeschikking aanwezig is.
3	Procedure memoriaalboekingen	Het risico bestaat dat ten onrechte (ongeautoriseerde) administratieve boekingen plaatsvinden.	<p>Wij hebben het college geadviseerd om de memoriaalboekingen, vanwege de handmatige en niet reguliere aard van de boekingen, te betrekken in de interne controles.</p> <p>Dit is in het voorjaar van 2015 door de organisatie opgepakt. Uit onze werkzaamheden zijn geen bevindingen gebleken.</p>

Er zijn geen omvangrijke bevindingen ten aanzien van de IT-omgeving

Vanuit wet- en regelgeving is het vereist dat wij een reflectie geven op de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. Wij beoordelen uw geautomatiseerde gegevensverwerking op de volgende vijf aspecten:

Wij hebben de IT-omgeving beoordeeld. Wij zijn van mening dat de IT-omgeving binnen de organisatie van voldoende niveau is om de continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking te waarborgen.

Onze controle heeft geen bevindingen opgeleverd die in het kader van artikel 2:293 lid 4 BW dienen te worden gerapporteerd.

3.2 Geen aanwijzingen voor fraude

De verantwoordelijkheid voor de jaarrekening berust bij het college. Uit dien hoofde is het college verantwoordelijk voor het beschermen van het vermogen van de gemeente Schiermonnikoog, het voeren van een afdoende financiële administratie en het in stand houden van een geschikt systeem van interne

beheersing (waaronder procedures voor het waarborgen van de betrouwbaarheid en continuïteit van geautomatiseerde systemen en het voorkomen en opsporen van fraude, overige onregelmatigheden en fouten en niet-naleving van wet- of regelgeving). Wij hebben onze controle zodanig ingericht dat wij een redelijke mate van zekerheid verkrijgen dat de jaarrekening in zijn geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of fouten.

Onze controle bestond niet uit een uitvoerige controle van transacties zoals noodzakelijk zou zijn om fouten of fraude die niet hebben geleid tot materiële afwijkingen in de jaarrekening te kunnen opsporen. Het dient te worden onderkend dat het controleproces inherente beperkingen kent. Als gevolg van de aard van fraude, met name wanneer daarbij sprake is van verhulling door samenzwering en vervalsing van documenten, is het mogelijk dat bij een controle die is opgezet en uitgevoerd in overeenstemming met algemeen aanvaarde controlestandaarden materiële fraude niet wordt ontdekt.

Hoewel doeltreffende interne beheersingsmaatregelen het risico dat fouten en fraude zich voordoen of onontdekt blijven, doen afnemen, wordt dit risico hiermee niet weggelaten. Wij kunnen daarom niet garanderen dat eventuele fouten of gevallen van fraude ontdekt worden. Gegeven de inherente beperkingen van het controleproces en het interne beheersingssysteem kan en mag er niet op vertrouwd worden dat ons onderzoek alle fouten of gevallen van fraude aan het licht zal brengen.

Tijdens onze controle van de jaarrekening 2014 zijn ons geen aanwijzingen van fraude van materiële aard gebleken. Het college en het management hebben desgevraagd aangegeven dat alle relevante informatie over mogelijke frauderisico's en eventuele fraudes aan ons zijn meegedeeld. In de 'bevestiging bij de jaarrekening' is dit nogmaals expliciet opgenomen.

Onafhankelijkheid gewaarborgd

We hebben onze naleving van de externe standaarden en de wereldwijde onafhankelijkheidsstandaarden van PwC voor onze totale dienstverlening in 2014 bewaakt en bevestigd dat we aan deze onafhankelijkheidsverplichtingen hebben voldaan.

---

4 2015 en verder

In dit deel gaan wij in op een aantal ontwikkelingen die in 2015 en latere jaren gevolgen zullen hebben voor gemeente Schiermonnikoog

CONCEPT

4.1 In 2015 mogelijk extra last vakantiegeld

In het principe akkoord cao gemeenten 2013-2014 wordt het Individuele Keuzebudget (IKB) geïntroduceerd. Uiterlijk 1 januari 2016 (deze datum is nog onder voorbehoud van definitieve besluitvorming) moet dit ingevoerd worden. Het vakantiegeld is onderdeel van het IKB en moet gereserveerd en ingezet worden in het jaar dat het opgebouwd wordt. De afspraken over het uitbetalen van het vakantiegeld over de periode juni tot en met december 2015 zijn nog niet bekend. Op basis van de huidige inzichten zijn de mogelijke varianten:

- Volledige uitkering 2015.
- Volledige uitkering 2016.
- Uitkering gespreid over 2015 en 2016.

De commissie BBV is van mening dat het moment van uitbetalen niet leidend is voor het moment dat de last moet worden genomen. De verplichting tot het uitbetalen van het opgebouwde vakantierecht over de periode juni-december 2015 vindt zijn oorsprong in 2015. In de jaarrekening 2015 zal daarom deze extra last van deze zeven maanden verantwoord moeten worden. Dit betreft een feitelijke verplichting welke als kortlopende schuld verantwoord moet worden, tenzij al uitbetaald in 2015. Wij adviseren het college om indien dit nog niet gebeurd is met deze extra last rekening te houden in (bijgestelde) begroting 2015. Hierbij is het op dit moment nog niet geheel duidelijk in hoeverre bovenstaande reeds in 2015 in zal gaan, dit aangezien de introductie van het IKB met een jaar is uitgesteld. Naar verwachting zal de commissie BBV hierover nog een aanvullende uitspraak doen.

4.2 Inventariseer tijdig uw vennootschapsbelastingpositie (VpB)

De Europese Commissie heeft geoordeeld dat overheidsbedrijven die economische activiteiten ontplooiën op dezelfde wijze als private partijen aan vennootschapsbelasting moeten worden onderworpen. Tussen hen moet sprake zijn van een fiscaal 'Level Playing Field'. Het wetsvoorstel dat hiervoor moet zorgen, is op 26 mei 2015 door de Eerste Kamer aangenomen. De wet zal dan per 1 januari 2016 van toepassing worden.

Welke impact kan het wetsvoorstel hebben?

De wet raakt de gemeente Schiermonnikoog maar ook de gemeenschappelijke regelingen en private rechtspersonen waarin de gemeente Schiermonnikoog deelneemt of bestuurlijk mee gelieerd is. In de wet zijn een aantal belangrijke

vrijstellingen opgenomen, zoals de interne-, de overheidstaak- en de samenwerkingsverbandvrijstelling. Maar ook als deze vrijstellingen van toepassing zijn, zullen de administratie- en compliance verplichtingen fors toenemen. Dit heeft onder andere te maken met de wijze waarop deze vrijstellingen nu zijn vormgegeven.

Verder is er een amendement aangenomen waarmee een aanvullende vrijstelling wordt opgenomen. Als gevolg van dit amendement kunnen activiteiten die op basis van een dienstverleningsovereenkomst worden verricht aan een ander overheidslichaam worden vrijgesteld. Voorwaarde voor de vrijstelling is dat de betreffende activiteiten bij de afnemer van deze dienst onder de overheidstaakvrijstelling zouden vallen, als de activiteiten door het afnemende overheidslichaam zelf zouden worden verricht.

Wat kunt u nu doen?

Een belangrijk aandachtspunt is de identificatie en allocatie van de voor de VpB in aanmerking te nemen opbrengsten en kosten en het opstellen van een openingsbalans.

Verder is het van belang tijdig bewustzijn te creëren binnen de organisatie, te bepalen wie waarvoor verantwoordelijk is en welke impact de VpB heeft op de interne organisatie en processen. Ook dient te worden bepaald in hoeverre Schiermonnikoog bereid is zich te heroriënteren op activiteiten en te herstructureren.

4.3 De invoering van de decentralisaties brengt veel risico's met zich mee

De decentralisaties zijn doorgevoerd, nog veel onzeker

De decentralisaties zijn met ingang van 1 januari 2015 van start gegaan. Een spannende tijd die kansen en risico's met zich meebrengt.

Hoewel de decentralisaties zijn ingevoerd vanaf boekjaar 2015 en daarom (nauwelijks) invloed hebben op uw jaarcijfers 2014 hebben wij tijdens onze controle gekeken naar de status van de implementatie van de decentralisaties.

In de risicoparagraaf bij de jaarrekening 2014 is door het college het risico rondom de decentralisaties weergegeven. Het risico is daarbij niet gekwantificeerd. Dit mede doordat er nog veel onduidelijkheid bestaat over de daadwerkelijke financiële risico's (aangezien veel aantallen nog niet bekend zijn). Nog niet alle (financiële) informatie is beschikbaar.

Naar verwachting zal gedurende 2015 meer informatie beschikbaar komen van onder andere de zorgverleners. Dan kan naar verwachting ook beter inzichtelijk worden gemaakt welke financiële risico's u loopt. Wij hebben het college geadviseerd om in de tussentijdse rapportages nadrukkelijk in te gaan op de risico's en de risicoprofielen.

Processen lijken ingericht, procesbeschrijvingen zijn nog niet allemaal geactualiseerd

De decentralisaties hebben een grote impact op de werkwijzen binnen de gemeenten. In de praktijk blijkt dat er over het algemeen werkwijzen zijn geïmplementeerd. Echter procesbeschrijvingen zijn nog niet geheel geactualiseerd c.q. beschreven. Wij vragen het college hiervoor wel passende aandacht zodat ook tijdige tussentijdse bij- en aansturing in processen mogelijk is. Daarbij is de inrichting van de interne controles op de processen een belangrijk aandachtspunt. Met name in de periode van de overgang en start van de gedecentraliseerde taken blijkt dat landelijk nog niet alle processen adequaat werken. Dit brengt een verhoogd risicoprofiel met zich mee. Hierop dient te worden ingespeeld in de interne controles.

Verantwoording rechtmatige verstrekkingen PGB-budgetten is een aandachtspunt

Met ingang van 2015 wordt de financiële uitbetaling, registratie en afwikkeling van de PGB-budgetten voor gemeenten uitgevoerd door de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Voor de gemeente is het van belang grip te hebben op juiste en rechtmatige verantwoording van de gemeentelijke bestedingen. Op dit moment wordt door de SVB gekeken naar een mogelijke verantwoordingsystematiek richting gemeenten. Deze ontwikkeling is ook voor uw gemeente van belang. Daarnaast is het van belang dat de gemeente zelfstandig een monitoring heeft op deze uitgavenstroom.

Verantwoording rechtmatige verstrekkingen van zorg is een aandachtspunt

Voor het leveren van zorg heeft de gemeente Schiermonnikoog eind 2014 contracten gesloten met leveranciers. Tegelijkertijd waren nog niet alle cliënten die zorg ontvingen in 2014 in beeld en is afgesproken dat zorg aan bestaande cliënten vooralsnog wordt gecontinueerd. In de loop van 2015 ontvangt de gemeente declaraties van de zorgaanbieders en moet alsnog worden vastgesteld dat de gedeclareerde kosten rechtmatig zijn. Naar verwachting zal een belangrijk deel passen binnen de afgesloten contracten, waarbij uw gemeente vanzelfsprekend wel moet vaststellen dat aan de bepalingen van het contract is voldaan.

Daarnaast zal er ook een deel van de zorg wellicht niet passen. Voor dergelijke gevallen waar de zorg wel is gecontinueerd moet Schiermonnikoog nog een overgangsregeling overeenkomen met de zorgaanbieders.

Wij hebben het college geadviseerd op korte termijn afspraken te maken over de wijze van verantwoorden door de zorgaanbieders en de verwachte werkzaamheden van de huisaccountant daarbij vast te leggen in een controleprotocol.

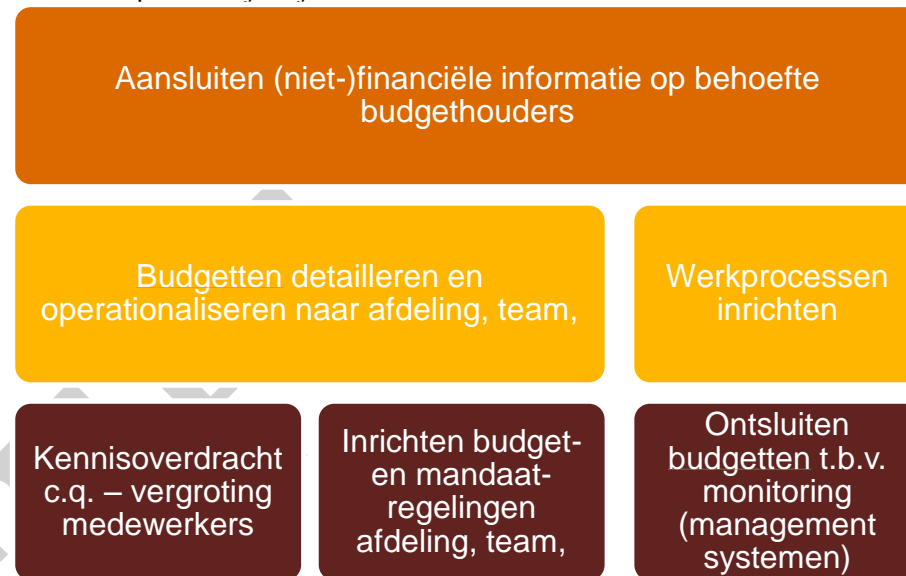
IT-toepassingen en nieuw te ontwikkelen procedures is een blijvend aandachtspunt

Van belang is dat uw IT infrastructuur tijdig wordt aangepast op de toenemende taken die de gemeente in 2015 krijgt toebedeeld.

Aandacht voor de volgende stap: inregelen periodieke informatievoorziening is van groot belang

Gegeven de nog bestaande onzekerheden is het van groot belang dat de gemeente mede in het licht van de noodzakelijke voortgang meerdere scenario's uitwerkt en bovendien ervoor zorg draagt dat in het implementatietraject voldoende mogelijkheden worden ingebouwd om bij te sturen (kostenflexibiliteit) en bovendien wordt zorggedragen voor vroegtijdige, specifieke stuurinformatie over de voortgang van de decentralisaties in hun onderlinge samenhang, bij voorkeur langs de lijnen van het hiervoor genoemde uitgewerkte plannen. Daarnaast is het van belang om benodigde management- en sturingsinformatie te ontwikkelen. Het college heeft aangegeven hier mee gestart te zijn en beoogt dit voor de zomer van 2015 af te ronden.

Aandachtspunten zijn bijvoorbeeld:

Figuur 1 Aandachtspunten voor de realisaties

A. *Bijlagen*

CONCEPT

A.1. Single information Single audit (SiSa)

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de bijlage inzake SiSa bij de jaarrekening 2014 van gemeente Schiermonnikoog. Onze werkzaamheden varieerden van het beoordelen van de interne beheersing tot het uitvoeren van detailcontroles. In de bijlage bij de jaarrekening zijn twee typen indicatoren opgenomen:

- Indicatoren (bedragen en andere kwantitatieve gegevens, veelal prestatie-indicatoren), die van invloed zijn op de financiële vaststelling.
- Indicatoren, zonder invloed op de financiële vaststelling.

Voor de eerste indicator geldt dat er een relatie is tussen de jaarrekening en de bijlage. Wij hebben op deze indicatoren een reguliere rechtmatigheidscontrole uitgevoerd en, indien specifiek gevraagd, de deugdelijke toestandkoming van de indicator beoordeeld. De tweede indicator heeft normaliter geen directe relatie met de gemeentelijke jaarrekening. Deze indicatoren zijn noodzakelijk voor het departementale jaarverslag. Bij deze indicatoren hebben wij alleen de deugdelijke toestandkoming van de indicator beoordeeld en dus niet de rechtmatigheid vastgesteld.

Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden ('BADO') zwaardere rapporteringstoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening.

In dit rapport van bevindingen hebben wij per specifieke uitkering fouten en onzekerheden, boven een vastgestelde financiële grens, opgenomen voor zover deze niet door de gemeente zijn gecorrigeerd. De financiële grens is afhankelijk gesteld van de omvangsbasis van de regeling. De omvangsbasis wordt gebaseerd op de gevraagde indicator. Bij een gevraagde indicator van 'bestedingen gedurende het jaar' wordt de omvangsbasis bijvoorbeeld gevormd door de bestedingen in de regeling. De financiële grens is per specifieke uitkering:

- € 12.500 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk is aan € 125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk is aan € 1.000.000;
- € 125.000 indien de omvangsbasis groter is dan € 1.000.000.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. Het gaat alleen om het rapporteren

van de waargenomen fouten en onzekerheden voortkomende uit de accountantscontrole.

Op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole uitgegeven door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties rapporteren wij door middel van onderstaande voorgeschreven tabel de geconstateerde fouten of onzekerheden per regeling.

Nr	Naam specifieke uitkering of overige	Totale fout of onzekerheid per specifieke uitkering	Totale omvang van de fout of de onzekerheid (in Euro's)	Toelichting fout/onzekerheid
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	Geen	Nvt	Nvt
G1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) gemeente 2014	Geen	Nvt	Nvt
G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) totaal 2013 (Gemeenten inclusief deel gemeenschappelijke regelingen)	Geen	Nvt	Nvt
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB	Geen	Nvt	Nvt
G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2014 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)	Geen	Nvt	Nvt
G5	Wet Participatiebudget (WPB)	Geen	Nvt	Nvt